

Strax före Anderslöv, intill väg 101, ligger det lilla samhället Fru Alstad. En plats med byahus, byalag och gott grannskap.

Sydsvenskan åkte dit i fredags för att se hur julen sysselsätter byborna dagarna före julafton.

Inför tändande ögon tänder kyrkoherde Majlis Persson adventsljus i Fru Alstads kyrka.

FOTO: OVE JONSSON

KYRKAN

Klockorna klämtar för jullov

► Singeln på kyrkogården knastrar under skorna som fräsiga cornflakes. Luften känns hög och kall, himlen är klart blå och solen kastar sina strålar på det vita kyrktornet mitt i Fru Alstad.

Bortsett från ett hundskall i fjärran är det mycket stilla.

Prick klockan tio bryts tystnaden av klämtande kyrkklockor. En knapp minut senare, efter det att klockorna slutat slå, ljuder barnsång från den lilla kyrkan då montessoriskolans julavslutning inleds med "Nu tändas tusen juleljus".

Där inne i kyrkrummet – under valv-målningar från 1400-talet, invid altaret bortom ett 40-tal sittande barn, många föräldrar och några lärare – drar skolans rektor Therese Ivarsson åhörarnas uppmärksamhet till sig. Hon säger

att det kanske inte är så viktigt med nyputsade fönster och hemlagad leverkorv.

– När jag var liten tyckte jag december var årets längsta månad – "Hur ska jag orka fram till julafton?". Min mamma däremot tänkte "Hur ska jag hinna med allt?". Men det viktiga för barnen är nog närvarande vuxna, säger hon och får leenden och nickningar till svar av barnen i bänkraderna.

Den sedan några år tillbaka obligatoriska skolsången "Tänd ett ljus och låt det brinna" spår ytterligare på julstämningen när den framförs av skolbarnen Kajsa Johansson, Ebba Nøgeman och Viktoria Vukic. I kyrkans bakre regioner ler stolta föräldrar.

Julavslutningar i kyrkor upplevs ofta som allt för långa, och kan också vara det. Men när kyrkoherde Maylis

Persson pratar till barnen invid den smyckade julkrubban och berättar historien om Jesusbarnet, lyckas hon fånga de unga åhörarnas uppmärksamhet.

I varje fall får hon gott betyg efteråt av barnen då de och föräldrarna samlas i Pilens lilla skola ett par stenkast från kyrkan.

– Jag tyckte det var kul i kyrkan, säger Oliver Vukic, 8 år. Inte speciellt långtråkigt. Men nu längtar jag till julafton.

Han får medhåll av jämnåriga kompiserna Frans Mattsson som längtar "jättemycket efter ett tv-spel som jag önskat mig".

TOMMY LINDSTEDT
tommy.lindstedt@sydsvenskan.se

GRAFIK KRISTER CRONQVIST

GRANPLANTERINGEN

En perfekt gran stod och väntade

► Fem plusgrader, strålände sol-sken och hästar på grönbeta. Gustav Nilsson säger sig igenom trädstammen iklädd tunn bomullströja.

Granhuggningen på Österkulla gård frestar oss inte precis att börja nynna på "jingle bells" denna fredagsförmiddag.

– Jag är van vid att hugga gran bara någon dag före julafton, så det känns lite tidigt. Men det är skönt att få vara själv på odlingen, då behöver man inte stressa av rädsla för att någon annan ska välja samma gran, säger Lars-Olof Nilsson och spejar ut över backen med kungsgranar.

Han har tagit ledigt från professorstjänsten på Lunds tekniska högskola för att följa traditionen att hugga gran direkt på fältet.

– Då får man ju granen precis som man vill ha den, och så är den grön ända fram till påsk. Faktum är att granen vi högg i fjor fortfarande har barren kvar! Vi skulle använt den som stöttepelare till luktarerna i trädgården, men barren föll aldrig av, säger Lars-Olof Nilsson.

Ganska snabbt hittar han och sonen Gustav Nilsson en favorit bland julträden: precis lagom i höjd, ganska rund och bullig, hyfsat tät och med ståtlig topp.

Gustav tar av sig jackan och börjar säga. Och säger. Och säger. Det visar sig att granen har en

stor utbuktning precis där den ska sägas av, den är nästan två decimeter i diameter. Med förändrade krafter lyckas de slutligen och kan stolt bära iväg granen för betalning och nätning.

En kvart senare lossas trädet från biltaket vid bostaden i Fru Alstad. Familjen Nilsson är nygammal i byn. Lars-Olof och hustru Erna flyttade in 1973, flyttade till Göteborg 1985 men behöll huset som fritidsbostad. I våras återvände de.

Nu är huset snart färdigrenoverat, en gammal smedja som förvandlats till ett vackert hem med 1800-talsdetaljerna bevarade. Julgranen ska stå i vardagsrummet vid öppna spisen, bredvid det antika skåp Erna mödosamt renoverat.

– Oj, vad bred, vi måste bygga ut, skämtar Erna när hon får se årets julgran.

– Vissa år har det blivit en "ställ den i hörnet-gran". Men den här var riktigt fin! berömmar hon.

SARA HÅKANSSON

sara.hakansson@sydsvenskan.se

FAKTA

Plats: Granplantering på Österkulla gård, Svedala.

De var där: Lars-Olof Nilsson med sonen Gustav Nilsson, 14.

Julkänsla: Låg! Endast grandof-ten gav en föräning om den ankalkande julhelgen.

BYAHUSET

Här ska det bli festkvällar – om ett halvår

FOTO: LARS DAREBERG

Dennis Wall och Klas Malmquist tillbringar mycket tid i byahuset som behöver en helrenovering.

► Det är kallt och ruggigt i byahuset. En liten ensam adventsljusstake i fönstret lyser upp det i övrigt mörka rummet och någon julkänsla infinner sig knappt.

Det är inte meningen heller. Byahuset är inte ens halvfärdigt, men till sommaren hoppas invånarna i Fru Alstad att deras gemensamma projekt ska kunna invigas.

– Här, i källaren, ska det bli pub. Och där uppe tänker vi göra ett rum för barnen, visar Dennis Wall ivrigt.

Det finns många frivilliga krafter i byn som hjälper till och renoverar huset, men denna sena fredagsförmiddag är det bara några stycken som tittar till det senaste dagsverket.

Byahuset, som egentligen heter Kulturhuset, har en gång i tiden varit både skola, kommunhus (med häkte i källaren, där puben nu ska ligga) och privatbostad.

När huset blev till salu lyckades Fru Alstadsborna få Trelle-

borgs kommun att köpa det till byalaget. Pengarna kom från en fond som Olof Christoffersson, en lokal "kändis" och ihärdig samlare, en gång i tiden startade. Hans tillgångar finns i dag bevarade på Trelleborgs museum, men när byahuset är färdigt är det meningen att de ska flyttas till Fru Alstads eget lilla hembygdsmuseum.

– Men huset ska användas som en samlingslokal för både gammal och ung. Vi ska ha fester och pysselkvällar och, ja det kommer att bli som hela byns vardagsrum, säger Annelie Fyhr Malmqvist.

Hon, liksom byalagets ordförande Henrik Westerdaahl, har tidigare på dagen gjort julgodis tillsammans med barnen. Ja, sammanhållningen i byn är mycket god, men det betyder inte att folk springer in och ut hos varandra stup i kvarten, intygade. Stängda dörrar respekteras.

Det aktiva byalaget bildades 1979, efter att byborna varit insnöade i åtta dagar. Alla vägar

till Fru Alstad var oframkomliga och invånarna fick snällt sitta och vänta tills grävskooporna kom till deras räddning.

– Under de dagarna har jag aldrig sett så många bybor ute på en gång. Alla samlades och pratade med varandra, minns Ylva Ekstrand.

Så föddes tanken på ett byalag. Till första mötet kom 70 personer.

Nästan 25 år senare är byalaget mer aktivt än någonsin.

MONA JAKSTRAND
mona.jakstrand@sydsvenskan.se

FAKTA

Plats: I byahuset
De var där: Henrik Westerdaahl, Dennis Wall, Klas Malmqvist, Annelie Fyhr Malmqvist, Wiktor, Sara, Filipa med flera.
Julkänsla: Inte mycket.

– Precis lagom höjd, säger Lars-Olof Nilsson som just hittat sin favoritgran.

FOTO: ROLF OLSSON